

Результати опитування
компаній-членів Палати з
антимонопольних питань 2017

- Зібрати та систематизувати інформацію щодо наявних проблемних питань, з якими стикаються компанії-члени у застосуванні законодавства про захист економічної конкуренції та запропонованих шляхів їх вирішення, для розробки комплексного плану дій та його подальшої комунікації відповідальним органам державної влади

- Опитування проходило протягом червня 2017 р. серед компаній-членів Палати
- Всього у опитуванні взяло 77 учасників, що представляють основні галузі економіки, найбільше – представники юридичних компаній (14), банківського сектору (11), інформаційних технологій (9)
- 58 респондентів стикаються у своїй діяльності з Антимонопольним комітетом України
- Функції, з якими стикаються найбільше:
 - Концентрації (53)
 - Розслідування (46)
 - Контроль за недобросовісною конкуренцією (38)
 - Зловживання монопольним становищем (31)

- 37/53 опитаних не вважають чинне законодавство відповідним до міжнародних стандартів та ефективним
- Основний проблемний аспект: практичне застосування законодавства, зокрема, особливості застосування спрощеної процедури отримання дозволу на проведення концентрації

Основні рекомендації щодо контролю за концентраціями

- Доповнити винятки із загального правила про необхідність одержання попереднього дозволу, вказані в п.5 ст.26 Закону Про захист економічної конкуренції, "внутрішніми" концентраціями/ узгодженими діями, тобто тими, в складі учасників яких відсутні "нерезиденти України" (за умови збереження такої умови до завершення розгляду відповідної заяви).
- Переглянути Методику визначення відносин контролю, розробити і прийняти зміни до законодавства щодо виключення продавця з учасників концентрації, розробити практичні рекомендації на підставі Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings (2008/C 95/01) та запровадити практику видачі Best Practice Guidelines
- Проаналізувати та застосувати (скопювати) найкращі практики країн ЄС в галузі антимонопольного законодавства, ініціювавши та змінивши локальне законодавство відповідним чином.

Основні рекомендації щодо контролю за концентраціями

- Уточнити визначення терміну «концентрація»
- Покращити практику застосування спрощеної процедури
- Покращити комунікацію з департаментом концентрацій та Державними уповноваженими під час розгляду заяв
- Більше чіткості в Положенні про концентрації - особливо щодо спрощеної процедури отримання дозволу. Є питання із строками розгляду заяв та процедури консультацій щодо заяви.

- Можливі маніпуляції під час розслідувань через використання опитувань в соціальних мережах, які є нерепрезентативними
- Занадто довгий строк розгляду справ
- Прийняття різних рішень в аналогічних справах відносно різних суб`єктів господарювання

- Випадки недобросовісної конкуренції в частині статті 15-1 Закону мають бути переглянуті. При встановленні порушення має обов'язково визначатися, як саме окреме порушення вплинуло або могло вплинути на конкуренцію на ринку з зазначенням доказів такого впливу.
- Вирішити через удосконалення законодавства шляхом наближення до стандартів ЄС
- Розробити положення (guidelines), яке б містило правила і критерії проведення досліджень в рамках розслідування випадків недобросовісної конкуренції, були зрозумілими і прозорими для бізнес спільноти.

- Внести зміни до статті 28-1 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції", якими передбачити, що перебіг строку давного зупиняється на час розгляду справи, але не більше ніж на строк давності притягнення до відповідальності (3 роки)
- Акцентувати увагу Антимонопольного комітету України на необхідності дотримання принципів рівності юридичних осіб перед законом, об'єктивності та неупередженості, недискримінаційності при прийнятті рішень. Внесення змін до Законів України "Про захист економічної конкуренції", "Про захист від недобросовісної конкуренції", направлених на гарантування застосування вищезазначених принципів Антимонопольним комітетом України.

- Питання щодо окремих розслідувань
- Обрахування суми штрафів
- Вимоги щодо розкриття банківської таємниці в рамках розслідування
- Непрозорість проведення розслідування

- Забезпечити відсутність політичного тиску на Комітет
- Більш прозорий діалог з учасниками розслідування для отримання інформації щодо обставин справи
- Переглянути підходи до розслідування і розгляду справ АМКУ/українськими судами з метою врахування в розслідуваннях/розгляді справ економічну складову ціноутворення, економічну аргументацію операторів і реалії ринку з надзвичайно високою конкуренцією і значним тіньовим сектором. Внести зміни в базовий закон про захист економічної конкуренції прибравши з нього право АМКУ штрафувати за паралельні дії, ціноутворення. якщо факти порушень не доведено.

- Методика визначення розміру штрафів має бути затверджена юридично (принаймні зареєстрована Мінюстом). З часом - бажано на рівні Закону. Є загальне розуміння, але по деталям (наприклад: як і хто визначає розмір коефіцієнтів для нарахування штрафу) залишається достатньо питань. Закріплювати можливість суду переглядати розмір штрафу - як на мене - завчасно. Нині довіри до судів набагато менше, ніж до АМКУ. З більшою чіткістю та зрозумілістю Методики визначення штрафів - питання щодо перегляду судом розміру штрафу має відпасти. Потребують значного доопрацювання процесуальні аспекти різної взаємодії бізнесу та АМКУ.
- Необхідно більш чітко врегулювати процесуальні питання розгляду справ, прав та обов'язків сторін у процесі шляхом перегляду Тимчасових правил розгляду справ, розробити і прийняти зміни до законодавства щодо можливості оскарження у судовому порядку розмірів штрафів.
- Узгодження практик Комітету та Закону України «Про банки та банківську діяльність»

- Суди не досліджують правильність визначення меж ринків, наявності конкурентів на ринку, становища суб'єктів господарювання на ринку, правильності розрахунку розміру штрафу.
- Неможливість переглянути розмір штрафу в судовому порядку

- Законодавчо передбачити можливість переглядати суму штрафів в судовому порядку

Зловживання монопоольним становищем

- Зловживання монопоольним становищем на окремих ринках
- Переваги, що надаються державним компаніям на окремих ринках
- Визначення товарних та географічних меж ринку

- Рекомендації, що стосуються окремих ринків та зменшення впливу держави на них
- Необхідно переглянути Методику визначення монопольного становища на ринку шляхом більш чіткого визначення колективної монополії, застосування сучасних методів економічного аналізу, необхідності дослідження як структурних так і поведінкових ознак монопольного (домінуючого) становища, усунути протиріччя щодо надто загального переліку ознак (основних і додаткових) ринкової влади і монопольного становища, що дублюються, із наближенням до підходів, що використовуються в практиці і документах Європейської Комісії.

- Занадто формальні повноваження Комітету
- Зловживання правом оскарження тендерів
- Занадто складна процедура оскарження

- Необхідно надати більше повноважень Комітету в цій сфері
- Встановити обмеження для оскарження результатів закупівель
- Переведення розгляду частини скарг в онлайн (заочний) режим
- Більш детальне вивчення суті скарги

- Низький рівень підготовки кадрів
- Дублювання запитів на інформацію, запитування інформації, що вже надавалась Комітету

- Зменшити кількість територіальних відділень
- Підвищити заробітну плату в територіальних відділеннях
- Закріпити на законодавчому рівні право суб`єкта господарювання відмовляти АМКУ або його територіальним відділенням у наданні інформації, якщо її було надано раніше

- Комплаєнс - було б добре, якби АМКУ (що раніше заявлялося в планах роботи) сформував свій підхід до компалаєнс програм (мати на підприємстві ефективну програму це плюс чи мінус?). АМКУ міг би видати щось на кшталт скелету базової комплаєнс програми, наявність та імплементація якої компаніями сприйматиметься позитивно. Питання дистрибуції (ексклюзивність, знижки та бонуси і т.п.) взагалі не особливо врегульоване - має бути вказаний принаймні загальний напрямок що може бути прийнятним а що ні. Заявлені такими що готуються рекомендаційні роз'яснення були б дуже слухними. Треба наводити лад в ритейлі - справу АС Нільсен комітет програв, але це не означає що у відносинах ритейл - постачальник все гаразд. Принаймні рекомендації АМКУ ритейлерам не завадили би.

- Існує практика намагання АМКУ визнати діями, що підпадають під визначення концентрації укладання компаніями з управління активами (КУА) договорів на управління активами інституційних інвесторів. Навіть були розглянуті декілька кейсів та прийняті рішення. Але це не відповідає законодавству та суті відносин. КУА на підставі договору виконує лише обмежену зарегульовану законодавством функцію з управління активами інституту спільного інвестування і не здійснює контролю при цьому. Питання необхідно врегулювати і припинити хибну практику.

1. На основі зібраної інформації, підготувати та узгодити план дій у форматі:
 - а) функція – проблемне питання – можливе вирішення
 - б) індустрія (ринок) – проблемне питання – можливе вирішення
2. Організувати зустріч з керівництвом АМКУ/інших компетентних органів для презентації узгодженого плану дій.

Дякую за увагу!